

De Bietentje

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN
NATUURWERK GROEP MARKVALLEI

JAARG. 28 NR. 2: APRIL/MEI/JUNI 2009

*Vanaf 7 mei starten op donderdagavond
de wekelijkse plantenwandelingen weer !*

Afgiftelokator: 2320 Hoogstraten
V.U.: Wim Verschraegen - Voorraad 10 - 2322 Minderhout

COLOFON

't Bieteutje is het kwartaalblad van **Natuurwerkgroep Markvallei**.
Deze werkgroep vormt de koepel van de volgende verenigingen :

Natuurpunt Markvallei VZW
J.N.M. Markvallei VZW
V.M.P.A. Hoogstraten VZW
V.E.L.T. Noorderkempen VZW

DAGELIJKS BESTUUR NATUURPUNT MARKVALLEI

VOORZITTER Drej Oomen Klein Eyssel 29 a - 2328 Meersel-Dreef ☎ 03 315 02 45 / ☎ 0476 53 58 44 <i>drej.oomen@pandora.be</i>	SECRETARIS Pol Vandersteen Vrijheid 170 d - 2320 Hoogstraten ☎ 03 314 07 12 / ☎ 0475 83 26 46 <i>pol.vandersteen@skynet.be</i>
PENNINGMEESTER Jaak Brosens Kerkstraat 48 - 2328 Meerle ☎ 03 315 74 41 / ☎ 0495 26 74 41 <i>Jaak.Ria.Brosens@telenet.be</i>	DE KLAPEKSTER Koen Verschueren Klinketstraat 19 - 2323 Wortel ☎ 03 314 24 15 / ☎ 0472 91 35 11 <i>koen.verschueren1@telenet.be</i>
VERENIGINGSWERKING Ingrid Brosens Vooraard 10 - 2322 Minderhout ☎ 03 314 47 75 / ☎ 0497 28 18 66 <i>ingridwim@hotmail.com</i>	WERKGROEP NATUURSTUDIE Stijn Leestmans Ganzenstraat 4 - 2340 Beerse ☎ 0479 93 21 12 <i>stijnleestmans@hotmail.com</i>
WERKGROEP NATUURGEBIEDEN Bart Hoeymans Leemakker 7 - 2320 Hoogstraten ☎ 0479 79 93 61 <i>bart.hoeymans@hotmail.com</i>	WERKGROEP BELEID ONDERVOORZITTER Bart Royens Ganzenstraat 4 - 2340 Beerse ☎ 014 77 02 07 <i>bart.karolien@scarlet.be</i>
REDACTIE 'T BIETEUTJE Wim Verschraegen Vooraard 10 - 2322 Minderhout ☎ 03 314 47 75 / ☎ 0497 28 18 66 <i>ingridwim@hotmail.com</i>	

Leden van VMPA, VELT en van andere Natuurpunt- of JNM-afdelingen kunnen zich abonneren op 't Bieteutje door overschrijving van **5,00 EUR** op rekeningnummer 523-0453829-41 onv. Natuurpunt Markvallei, Kerkstraat 48, 2328 Meerle met vermelding van "t Bieteutje 2009".

ACTIVITEITENKALENDER

zaterdag 4 april 2009

WERKMOMENT

We gaan er nog eens tegenaan om onze natuurgebieden in orde te houden. Breng zo mogelijk wat werkgerief mee.

Waar ? Wanneer? Halsche Beemden om 9.00u aan het infopaneel.

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 5 april 2009

ZONDAGSWANDELING

Deze voormiddag gaan we op excursie in Kelsdonk in Etten-Leur.

Laarzen zijn geen overbodige luxe.

Waar ? Wanneer? De Vredseboom in Meer om 8.00u

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 17 april 2009

INFO AVOND

Vanavond houden we een info avond over zonnepanelen. Deze materie is erg in trek en het is wel eens nuttig daarover ook wat meer te vernemen.

Waar ? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei.

zondag 19 april 2009

BOSSPEL

Een bosspel alla Berten en Jasper. Het gerucht waait door de gangen dat dit wel eens érg leuk zou kunnen worden!

Waar ? Wanneer? De Klapekster van 14.00 tot 17.00 u.

Meebrengen: Kleren die tegen een bosspel kunnen.

Verantwoordelijken: Jasper Adriaensen (slimmejasper@hotmail.com)

en Berten Boutsen (berten.boutsen@hotmail.com)

Organisatie: JNM Markvallei

zondag 19 april 2009

KAMPVERGADERING

We gaan op kamp van 16 juli tot 26 juli in Sint Joris Weert in het Grote Meerdaalwoud. Het kamp moet vanzelfsprekend ook érg goed uitgewerkt worden. Daar beginnen we mee op deze vergadering.

Waar ? Wanneer? De Klapekster om 17.00u

Organisatie: JNM Markvallei

zaterdag 25 april 2009

WINKELEN JNM

Dries, Stephanie, Nina en Lore gaan winkelen dat het niet meer schoon is.

Waar ? Wanneer? De Colruyt om 10.00u

Organisatie: JNM Markvallei

zondag 26 april 2009

**AMBACHTEN & KUNST
WORKSHOP MACROFOTOGRAFIE**

Tijdens deze workshop zullen we aan de slag gaan met macroïens en zal er in de polyvalente ruimte permanent een powerpoint-presentatie lopen over macrofotografie.

Waar ? Wanneer? De Klaepster tussen 14.00 en 16.00u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen en Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

dinsdag 28 april 2009

VERGADERING

VERENIGINGSWERKING

Waar ? Wanneer? De Klaepster om 20.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag tot zondag 1-2-3 mei 2009

LEIDINGWEEKEND

We gaan op weekend naar Luxemburg. Als je meegaat, geef dan voor 19 april een seintje aan Jasper (slimmejasper@hotmail.com)! Schrijf vervolgens 25 euro over op 414-6083721-14 op naam van JNM Markvallei met mededeling "Lijdensweekendje". Je ontvangt dan in de week voor het weekendje een e-mail met alle info die je nodig hebt.

Verantwoordelijke: Jasper (slimmejasper@hotmail.com)

Organisatie: JNM Markvallei

zondag 3 mei 2009

VOGELRINGWANDELING

Vandaag kunnen we kennis maken met het vogelringen. Ludo Berckvens gaat met ons wandelen en zal ons laten zien hoe de vogels geringd worden. Het is zeker een aangename kennismaking met het vogelringen. Deze namiddag is zeer geschikt voor de kinderen.

Waar ? Wanneer? De Klaepster om 14.00u

Verantwoordelijke: Pol Vandersteen (03 314 07 12)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zaterdag 9 mei 2009

WERKMOMENT

Deze morgen gaan we er nog eens tegenaan om onze natuurgebieden mooi in orde te houden. We brengen zo mogelijk wat werkgerief mee en anders hebben wij het wel voor u bij.

Waar ? Wanneer? Halsche Beemden om 9.00u aan het infopaneel.

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 10 mei 2009

VROEGE VOGELWANDELING

Deze morgen gaan we luisteren naar de vogelzang in de ochtend. We wandelen over de Castelreese Heide naar de Halsche Beemden en zetten onze oren open.

Wanneer we terug komen wachten ons "**Spek met eieren**" in de Klapekster.

Voor de vegetariërs hebben we ook "kaas met eieren".

Voor het ontbijt moet er ingeschreven worden **voor 5 mei** bij Ria Brosens (03 315 74 41 of e-mail Jaak.Ria.Brosens@telenet.be)

Kostprijs voor het eten: € 8.00 – kinderen tot 12 jaar : € 5.00.

Zoveel u op kan, met brood, koffie of thee.

Waar ? Wanneer? De Klapekster om **6.00 uur**

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 17 mei 2009

LANGE BENEN FIETSTOCHT

Arnold gidst ons langs ongeziene en geziene hoekjes van onze prachtige afdeling.

Waar ? Wanneer? Lange Beemden (waar we elk jaar beheerswerken in de herfst) van 13.30 u tot 17.00 u.

Meebrengen: Een fiets

Verantwoordelijke: Arnold Wittenberg (arnoldwittenberg@gmail.com)

Organisatie: JNM Markvallei

Lang weekend 21 tot 24 mei 2009

DOURBES

Orchideeën weekend met verblijf in kasteelhoeve Dourbes.

Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar, maar alleen op de grote slaapzaal.

Wie interesse heeft kan zich nog opgeven bij Jaak Brosens

(Jaak.Ria.Brosens@telenet.be)

De deelnemers worden per mail verder ingelicht.

dinsdag 26 mei 2009

VERGADERING VERENIGINGSWERKING

Waar ? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 31 mei 2009

BOOTTOCHT BIESBOSCH

We trekken er vandaag een hele dag op uit naar de Biesbosch. Met kleine motorbootjes (8 personen) trekken we door de smalle , maar vooral mooie kreekjes in dit grote vogelrijke gebied. Vanuit Drimmelen steken we de Amer over en beleven dan een uitzonderlijke mooie dag. Enkele uitstapjes in het gebied en ook de middagpicnic buiten de boot zijn voorzien. Frans Broos, die het gebied zeer goed kent zal ons gidsen. Ook JNM-ers zijn welkom.

Meebrengen: picnic en drinken.

Waar ? Wanneer? Kerkplein Meerle om 8.00 u 's morgens.

Verantwoordelijke: Jaak Brosens (03 315 74 41 of

Jaak.Ria.Brosens@telenet.be)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Kostprijs: Leden € 13 , niet-leden € 15, jongeren vanaf 5 jaar tot 15 jaar € 10.

Inschrijven: In verband met het vastleggen van de bootjes, inschrijven voor 10 mei op boven vermeld e-mailadres.

dinsdag 2 juni 2009

BESTUURSVERGADERING NP + JNM

Waar? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei.

zondag 7 juni 2009

ZONDAGSWANDELING

De Maatjes in Nieuwmoer zijn een begrip voor iedere natuurliefhebber. Vandaag brengen wij een bezoek aan dit vogelrijke gebied.

Waar ? Wanneer? Kerk Nieuwmoer om 8.30 u.

Meebrengen: laarzen

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03.315.71.85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 12 juni 2009

DEAD-LINE BIETEUT

Artikels moeten binnenkomen bij Wim Verschraegen.

zaterdag 13 juni 2009

(PIEP)VROEGEOCHTENDTOCHT

Terwijl de ini's vroeg opstaan om hard te studeren voor de examens komen ook de piepers vroeg uit hun bed om mee te gaan op vroegochtendtocht. Mama's en papa's die geen zin hebben om terug in bed te kruipen mogen ook meegaan op zoek naar het eerste vogelgetsjilp, natte sprinkhanen en ochtenddauw. Ini's die het niet nodig vinden om hard te studeren, of gewoon even pauze willen, zijn vanzelfsprekend ook welkom.

Waar ? Wanneer? De Klapekster van 6.00 tot 9.00 u.

Meebrengen: Een ontbijt. Voor warme chocolademelk wordt gezorgd.

Verantwoordelijke: Stef Bastiaansen (stef@megasnort.com)

Organisatie: JNM Markvallei

dinsdag 23 juni 2009

VERGADERING VERENIGINGSWERKING

Waar ? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Met de bus naar zee

Met de cursisten van de cursus Natuurgids wordt een daguitstap met de bus georganiseerd op zondag 17 mei. De bus vertrekt om 08.00 aan de Klapekster.

In deze bus zijn er nog plaatsen vrij. Ook niet cursisten kunnen meegaan en dit voor 10 EUR. Er wordt een bezoek gebracht aan de Uitkerkse polders en de Baai van Heist. Je lunchpakket kan je opeten in het bezoekerscentrum van de Uitkerkse polders. Wel wordt gevraagd dat je voor je eigen dagprogramma zorgt (omdat de groep voor de vastgelegde gidsen anders te groot wordt en enkel voor de cursisten is voorzien).

Meer info en inschrijven bij Koen Verschueren

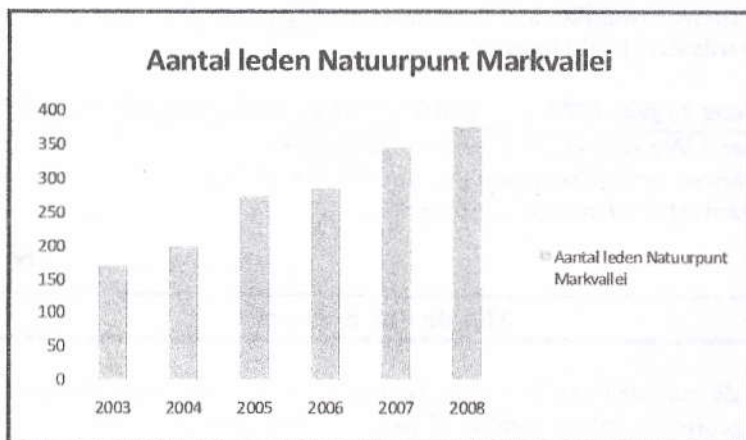
(koen.verschueren1@telenet.be)

Voorwoord

Beste leden van Natuurpunt Markvallei,

Op het einde van februari organiseerden we onze algemene vergadering. Lekker op smaak gebracht door een onvergetelijke verenigingsavond, bracht die algemene vergadering vooral heel veel goed nieuws. En dat is natuurlijk plezant. We hebben er van genoten.

Misschien onthouden de meesten van ons de lekkere hapjes en de prachtige beelden over onze werking. Maar een aantal van ons genoot wellicht evenzeer van de prachtige resultaten die we als vereniging kunnen voorleggen. Ik weet dat ledenaantallen geen garantie bieden voor een goede werking, maar het is wel een belangrijke indicator voor die werking!

We kunnen er nu al aan toevoegen dat deze stijgende lijn zich ook in 2009 verder zet. Wij vinden dit een belangrijk signaal naar onze beleidsmakers toe. Ondanks de alomtegenwoordige crisis geven mensen uit Hoogstraten en Rijkevorsel duidelijk een signaal: "WIJ VINDEN NATUUR EN EEN LEEFBAAR MILIEU HEEL BELANGRIJK!"

Gebruik die crisis ineens om het in de toekomst beter (= duurzamer) te doen.

We dromen, soms wordt ons dat al eens verweten. Maar dromen zijn niet altijd bedrog. Als je niet droomt, sta je stil. Vooruitkijken is de boodschap, ook voor onze vereniging.

Dat we die dromen werkelijkheid kunnen laten worden, zullen we daarom ook in de komende maanden en jaren bewijzen.

We nodigen daarom iedereen uit om met ons mee te dromen. Sluit je bij onze vereniging aan. Steek de handen uit de mouwen als we onze natuurgebieden beheren, zet je met ons rond de vergadertafel, tap met ons een pint, broed op fantastische ideeën!

Aan de mannen van het eerste uur! Zij die 29 jaar geleden de weg gebaad hebben in moeilijke tijden, toen al wat groen was, vies was. Sluit je terug aan bij wat je ooit zelf mee uit de grond stampte. Het is GEEN droom!

Drej Oomen

Heel lang geleden ... een groen Seminarie?

Het is geen toeval. Die laatste alinea in het voorwoord. Dromen en vooruitkijken, ja ... maar af en toe ook eens het hoofd draaien en overschouwen waar we vandaan komen. Dat is ook niet slecht. Het verhaal dat je verder in deze Bieteut leest, van Leo (eerste voorzitter van Wielewaal Hoogstraten) en zijn kompanen, was er nooit geweest als er in Vosselaar niet die "gekke" pastoor rond gelopen had.

En wat blijkt? Die rare man blijkt een Hoogstraats product van het pastoorsfabriekske (Klein Seminarie), zoals elke priester, pater of missionaris uit de toen nog wijdse Kempen! Is het toeval dat in de donkere gangen van het Klein Seminarie nog ergens een herbarium uit het begin van de vorige eeuw ligt? Is het toevallig dat deken Lauwerys, toch ook leraar van het Klein Seminarie, met een vriend de omgeving van Hoogstraten verkent op zoek naar planten en kruiden en er nadien een werkje over schrijft?

Eerlijk gezegd, ik denk het niet. Het is geen toeval. De voedingsbodem voor de onblusbare liefde voor de natuur, ligt bij ieder van ons in onze jeugd. Frans Segers, de "gekke" pastoor waarover hierboven sprake is, is de man die aan de wieg stond van de Wielewaal vzw en is volgens mij geen uitzondering geweest op die regel. In zijn jeugd zat hij wekenlang in het internaat van het Klein Seminarie in Hoogstraten. Het moeten inspirerende

professoren geweest zijn die hem de weg naar die prachtige natuur hebben getoond.

Frans Segers is afkomstig uit Kontich. Hij werd geboren op 27 maart 1888 en overleed in Arendonk op 29 juni 1969, niet in een ziekenbed maar midden in "zijn" natuur. Op 13 mei 1944 werd hij priester gewijd. Toen al publiceerde hij vulgariserende werkjes over vogels en natuur. Hij was toen aalmoezenier bij de Scouts. Met twee van hen trok hij vanaf 1930 de natuur in om vogels te bestuderen. Drie jaar later, op 22 februari, werd de Wielewaal vzw opgericht. Hij werd de eerste voorzitter van deze vereniging, ook al was hij niet aanwezig op de stichtingsvergadering. Daar liep, volgens Segers, trouwens het één en ander mis. Op de eerstvolgende vergadering verwierp hij de Franstalige statuten. Bij wijze van compromis werd de Wielewaal als symbool gekozen. De hoofdkleuren van een mannetje zijn in zijn parkkleed immers geel en zwart, maar hij heeft wel een rode bek.

De vereniging richtte zich naar de verzamelaars en de liefhebbers van de provincie Antwerpen. "Het houden van levende of opgezette exemplaren werd, naast de bestudering in het vrije veld, als doel vooropgesteld. De vereniging moest bijdragen tot de vogelbescherming en zou het overdreven rooien van bossen en heide tegengaan."

In 1937 wordt in Turnhout de eerste afdeling opgericht. Twee jaar eerder verscheen het eerste nummer van het ledenblad. In Turnhout wordt ook een secretariaat ingericht.

Vanaf 1947 ligt de klemtoon meer op natuurbescherming. In 1963 werd een perceel van de Tikkebroeken aangekocht als eerste natuurreservaat van de Wielewaal vzw. In 1964 waren er al 23 natuurreservaten. Frans Segers riep de afdelingen op om natuurgebieden aan te kopen.

De dood van priester Segers is tekenend voor zijn leven. "Op 29 juni was Segers op wandel in het kleine heidegebied (het natuurgebied De Korhaan in Arendonk). Het was een natuurgebied dat hij persoonlijk had aangekocht en schonk aan de Wielewaal. Er brak brand uit. Priester Segers begon fanatiek mee te blussen. Vlak na de aankomst van de brandweer, zeeg hij ineem. Hij overleed tijdens de overbrenging naar het ziekenhuis. Segers was toen 81 jaar."

Zeelandbusreis 18 januari 2009

CASARCA / ROODHALSGANS / CHILEENSE FLAMINGO /
ROODKEELDUIKER / DODAARS / FUUT / KUIFDUIKER /
AALSCHOLVER / KLEINE ZIVERREIGER / BLAUWE REIGER /
KNOBBELZWAAN / KLEINE ZWAAAN / RIETGANS / KLEINE
RIETGANS / KOLGANS / GRAUWE GANS / BRANDGANS /
ROTGANS / NIJLGANS / BERGEEND / SMIENT / KRAKEEND /
WINTERTALING / WILDE EEND / PIJLSTAART / SLOBEEND /
TAFELEEND / KUIFEEND / EIDEREEND / IJSEEND / ZWARTE
ZEEEND / BRILDUIKER / MIDDELSTE ZAAGBEK / BRUINE
KIEKENDIEF / BLAUWE KIEKENDIEF / SPERWER / BUIZERD /
TORENVALK / FAZANT / WATERHOEN / MEERKOET /
SCHOLEKSTER / KLUUT / BONTBEKPLEVIER / GOUDPLEVIER /
ZILVERPLEZIER / KIEVIT / DRIETEENSTRANDLOPER / PAARSE
STRANDLOPER / BONTE STRANDLOPER / WATERSNIP / ROSSE
GRUTTO / WULP / TURELUUR / WITGATJE / STEENLOPER /
KOKMEEUW / STROMMEEUW / KLEINE MANTELMEEUW /
ZILVERMEEUW / GROTE MANTELMEEUW / HOLENDUIF /
HOUTDUIF / TURKSE TORTEL / GROENE SPECHT / GROTE
BONTE SPECHT / WINTERKONING / HEGGEMUS / ROODBORST /
MEREL / KRAMSVOGEL / KOPERWIEK / PIMPELMEES /
KOOLMEES / EKSTER / KAUW / ROEK / ZWARTE KRAAI /
SPREEUW / HUISMUS / VINK / RIETGORS

In totaal werden 82 soorten waargenomen.

Raar waargenomen soort

Verenigingsavond 21 februari 2009
Helemaal in de stijl van Bella Africa

Wandeling in de REGTE HEIDE 1 maart 2009

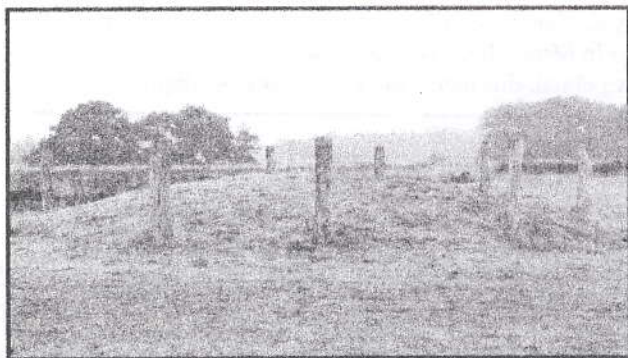
Vroeg uit de veren want 't is al bijeenkomst geblazen om 8 uur op het dorpsplein in Minderhout voor een wandeling in de Regte Heide. Voor ons een nieuw gebied, dus met veel verwachting op stap.

Op het pleintje kwamen de deelnemers druppels gewijs toe, toch een mooi groepje van 18 enthousiastelingen geworden. Onder leiding van onze gids Jack Govaerts reden we richting Riel in Nederland. Aan de Rielhoeve begon onze wandeling in dit 250 ha groot gebied. Het weer zat jammer genoeg wat tegen. Er hing veel mist en zo hadden we maar een beperkt zicht, toch had het ook zijn charme. Het gaf zoiets mysterieus aan de omgeving, de nevel sluiers tussen de bomen en over de heide. We stapten tussen loof en dennenbossen, langs Douglas sparren (die naalden ruiken wat naar citroen), dan weer een open nat gebied over een prachtig aangelegd knuppelpad, kwestie van droge voetjes te houden hé. Ondertussen vonden we een mooi paddenstoeltje, het Vlokkig veenmosklokje, ook nog een Gele trilzwam, een Donsvoetje en hoog in een boom een Doolhofzwam. Dan weer langs heide zo naar de kijkhut, buiten op een bank het minuscuul Oranje dropzwammetje maar zo mooi als je het onder een loepje bekijkt. In de hut konden we genieten van het uitzicht op een poel en een groep wegvliegende vogels.

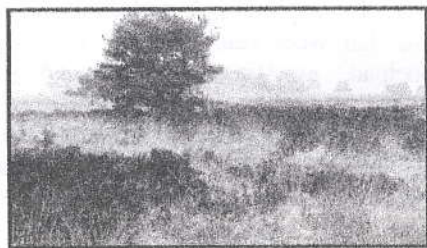
Na ons breakje ging het verder richting grafheuvels uit de bronstijd en nu

in de nevel was het wel zeer indrukwekkend, eventjes tijd tot bezinning. Verder door gewandeld en de vogelliefhebbers kwamen hier wel aan hun trekken. In de verte het geroffel van een specht, het gezang van de Veldleeuwerik, Staartmezen, de roep van een Wulp, zalig !!!

Stilaan begon het zonnetje door de nevel door te breken en cirkelde er een paar Buizerds boven onze hoofden, zelfs zat er een witte buizerd in een boom. Op de poelen en omliggende weiden 6 Blauwe reigers, één Grote zilverreiger, Grauwe en Canadese ganzen, Kieviten het kon niet op. Maar ja er kwam stilaan een einde aan deze prachtige tocht waar zowel de vogel als de paddenstoelliefhebbers van konden genieten in deze flinke brok puur natuur. En zo heeft onze uitstekende gids ons weer wat laten zien en beleven. In één woord het was een prachtige, boeiende, héérlijke tocht. Bedankt Jack en hopelijk tot een volgende keer.

*Groetjes,
Louisa*

Foto's : Pros en Louisa De Langh

Opruimactie zwerfvuil 21 juli 2009

Op 21 juli namen JNM en Natuurpunt samen deel aan de opruimactie van de gemeente Hoogstraten. Al het zwerfvuil in het stukje van de Kolonie dat werd aangepakt, belandde “in de vuilbak”. In

totaal werden 6 volle zakken verzameld, samen goed voor zo’n 40 kilo zwerfvuil.

Jaaroverzicht Beheer 2008

Inleiding:

Verleden jaar ben ik begonnen met het maken van een jaaroverzicht voor de werkgroep Beheer en het is de bedoeling dat dit een jaarlijkse gewoonte wordt.

Aangezien ik niet elk jaar alles ga herschrijven heb ik me voor een groot deel gebaseerd op het jaaroverzicht van 2007.

In dit verslag probeer ik de meest relevante zaken te bespreken voor de werkgroep beheer.

Het verslag zal drie puntjes behandelen:

- 1.) Gronden in beheer (beschrijving, eventuele aankopen, ...)
- 2.) Uitgevoerde werken per gebied (+ korte beschrijving van de werken)
- 3.) Recreatie en ontsluiting

1. Gronden in beheer

Natuurpunt Markvallei heeft in totaal **17ha90a26ca** natuurgebied in beheer. Deze gronden liggen voor het grootste gedeelte in het erkende natuurreservaat "Halsche Beemd en Pimpernelhooilanden". Deze naam wil in de praktijk zeggen dat die gronden voornamelijk gelegen zijn in de vallei van het Merkske en de vallei van de Mark. *(In deze totalen is het erkende reservaat "Bonte Klepper" niet ten zuiden van de vaart in Rijkvorsel niet mee opgenomen. Het beheer van dit gebiedje gebeurt niet door onze afdeling.)*

Om gemakkelijker te kunnen werken hebben wij onze beheerde gronden verdeeld onder vijf deelgebieden:

- **HALSCHE BEEMDEN: 7ha19a64ca.** De gronden die Natuurpunt hier in eigendom heeft zijn allen gelegen langs het Merkske in de buurt van het gehucht Hal te Minderhout. Hier heeft onze afdeling zijn allereerste aankoop kunnen doen. Dit was in 1991 door toen nog de Wielewaal. Het gebied bestaat voornamelijk uit botanisch interessante hooilandjes, beekbegeleidende bosjes en natuurlijk het Merkske zelf.
- **FRANCKENBERG: 0ha84a28ca.** Dit stuk is gelegen langs de Mark ter hoogte van het Looi en bestaat uit een vrij leuk vochtig

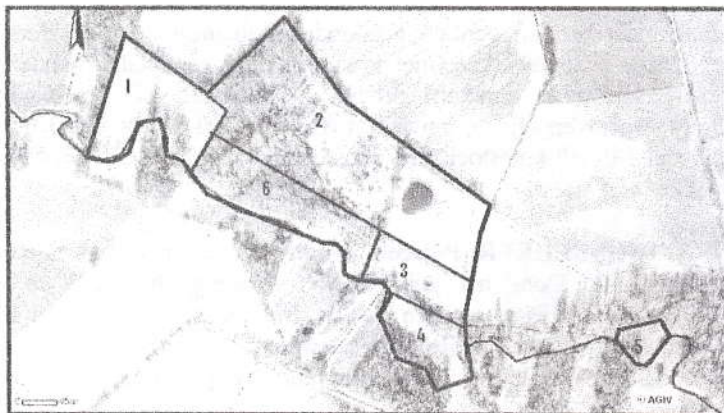
“pimpernelgrasland”. Het grootste deel heeft natuurbund in eigendom (in 1998-1999 gekocht) maar een deel van dit gebied is in eigendom van de gemeente Hoogstraten waarmee Natuurbund een beheerovereenkomst heeft afgesloten.

- ASPUTTEN: **7ha40a28ca**. Deze gronden zijn ook langs de Mark gelegen en situeren zich achter de Mosten. Onze eerste aankoop daar is in 2000 gedaan. Het gebied bestaat uit vrij droge tot vochtige graslanden met kleine landschapselementen. Ook enkele stukken bos zitten al bij ons in eigendom. In 2008 hebben we het gebied de Asputten nog kunnen uitbreiden met 0,5ha naaldbos.
- PATERSWIEL: Dit vochtige grasland is **1ha06a26ca** groot en is eigendom van de gemeente Hoogstraten. Ook hier heeft Natuurbund een beheerovereenkomst met de gemeente afgesloten. Het perceel is gelegen langs de Mark achter de paters van Meersel Dreef.
- LANGE BEEMDEN: Dit grasland in wording is **1ha40a** groot en is gelegen aan de bosuil te Wortel. Het stuk wordt gehuurd van Flor Verschuieren voor een symbolisch bedrag. Het eigenlijke beheer wordt hoofdzakelijk uitgevoerd door de JNM.

2. Uitgevoerde werken per gebied:

2.1. HALSCHE BEEMDEN

Op onderstaand kaartje staan de beheerpercelen aangeduid die gebruikt worden in dit verslag.

MAAIBEHEER: De beemden (*dit zijn de plantenrijke, door grondwater gevoede natte graslanden in het gebied, perceel 1, 3, 4 & 5*) die in de Halsche beemden gelegen zijn worden normaal gezien 2 keer per jaar gemaaid waarna het maaisel afgevoerd wordt (maaisel afvoeren = voedingsstoffen afvoeren). Deze werken doen we om de graslanden

- **zo voedselarm mogelijk te houden.** Op voedselrijke graslanden kunnen minder plantensoorten voorkomen (wel meer biomassa) omdat de soorten die gespecialiseerd zijn in voedselrijke toestanden de andere soorten verdringen.
- **te voorkomen dat er een laag met afgestorven materiaal zich op de bodem opstapelt.** Deze laag met afgestorven materiaal zorgt ervoor dat planten slecht kunnen kiemen en werkt verzuiming van het grasland in de hand door soorten zoals Grote brandnetel.
- **en om ervoor te zorgen dat de graslanden kort de winter ingaan.** Als de vegetatie kort de winter uitkomt, hebben minder opdringerige plantensoorten meer kans om mee op te groeien of te kiemen.

Half juni werd er de eerste keer gemaaid. De helft (meest westelijke deel) van beheerperceel 1 en het grootste deel van perceel 3 werd machinaal gemaaid. De ruigte in het zuiden van perceel 3 werd door vrijwilligers met de bosmaaier gemaaid en manueel afgevoerd. Deze ruigte zal vanaf nu terug een hooilandbeheer krijgen.

Een tweede keer werd er gemaaid half september. Alle beemden (nrs. 1, 3, 4 & 5) werden machinaal gemaaid. Nadien werden de natste delen (de grachten in perceel 1 en een deel van perceel 4) nog manueel gemaaid en afgevoerd door vrijwilligers.

Het machinaal maaien van de graslanden gebeurde in 2008 door een gespecialiseerde loonwerker (met tractoren die via lagedrukbanden zijn aangepast aan natte stukken) omdat de beemden niet met gewone landbouwvoertuigen zijn te bewerken. Het maaisel wordt langs de rand van perceel 1 tijdelijk gestockeerd. In december werd dit maaisel door een loonwerker afgevoerd.

BEGRAZINGSBEHEER: Perceel 2 wordt beheerd als graasweide en als verbossingszone. Door het gebruik van runderen brengen we meer structuur in deze ruigte wat een meerwaarde betekent voor veel kleine dieren die vaak afhankelijk zijn van veel structuur en variatie. De runderen waren in de beemden aanwezig van eind mei tot eind oktober.

KNOTTEN VAN BOMEN: Langs de lage beemd (nr.4) staan er enkele knobbomen (Wilg, Els en Es) die dringend beheer nodig hadden. Een deel van de bomen werd geknot in januari en de andere helft werd geknot in december 2008. Deze werken werden uitgevoerd door vrijwilligers.

INFRASTRUCTUUR: Door de Halsche beemden loopt een wandelroute (oa, het laarzenpad passeert hier). Deze wandelroutes moeten regelmatig met de bosmaaier gemaaid worden, de aanwezige brugjes moeten regelmatig hersteld worden enz... In het najaar van 2008 is er ook een nieuwe wandeltraject in het gebied aangelegd door vrijwilligers (zie laatste puntje van dit artikel).

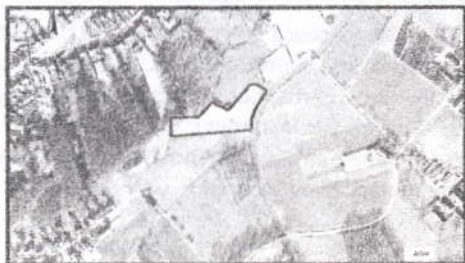
Het begrazingsraster moet ook jaarlijks gecontroleerd worden. Dit begrazingsraster werd in februari 2008 vrijgesteld en onderhouden door de arbeidersploeg van Natuurpunt.

NIETS DOEN: In sommige natuur is het het beste dat je niets doet. Dat doen we bijvoorbeeld in perceel 6. Dat perceel bestaat in hoofdzaak uit elzenbroekbos en oud populierenbos. In dat populierenbos hebben we enkele jaren geleden redelijke aantallen bomen geringd (het afkappen van de schors waardoor de sapstroom van de boom doorbroken wordt en deze op stam sterft) die nu bijna allen zijn gestorven. Deze open plekken zullen ingenomen worden door andere boomsoorten zoals Es en Zwarte els. De beekbegeleidende bossen met Es en Els zijn een meer natuurlijke situatie die ecologisch ook interessanter is.

2. 2. FRANCKENBERG

MAAIBEHEER: De gronden van de Franckenberg zijn om dezelfde redenen als de beemden van de Halsche Beemden gemaaid met afvoer van maaisel.

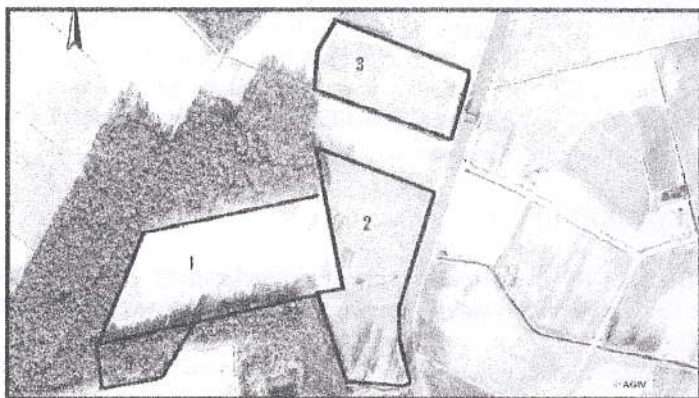
Het grasland is gemaaid half juni en tijdens de eerste helft van september.

2.3. ASPUTTEN

MAAIBEHEER + BEGRAZING: Alle graslandpercelen gelegen in het deelgebied Asputten zijn in 2007 gemaaid geweest. De werken die in dit deelgebied worden uitgevoerd zijn steeds in beheerovereenkomst met landbouwers.

-Beheerperceel 1 is nog steeds vrij voedselrijk en kan het best 2 à 3 keer per jaar gemaaid worden. Ook is er nog zeer veel witbol (een gras dat sterk domineert) in het perceel aanwezig. Om witbol weg te krijgen kan men best beginnen maaien vroeg in het jaar (vb mei). Wegens het slechte weer en eventueel andere redenen is het perceel dit jaar slechts één keer gemaaid. De maaiwerken (door landbouwer) hebben eind juni plaatsgevonden. Dit perceel krijgt op het einde van het jaar ook nog een nabegrazing met paarden. Dit om het grasland zeer kort de winter uit te laten komen. In 2008 is deze nabegrazing gebeurd door 3 paarden die er in oktober gegraasd hebben. Om deze begrazing toe te laten is er nog door vrijwilligers aan de infrastructuur gewerkt (onder verzetbaar raster maaien en raster herstellen).

-Beheerperceel 2 wordt beheerd als hooiweide. Een hooiweide is een grasland dat één keer per jaar wordt gehooid en dat daarna gebruikt wordt als graasweide. Door deze vorm van beheer wordt er nog steeds voedsel van het perceel verwijderd (de maaibeurt) maar later op het seizoen blijft men, via de begrazing, meer structuur behouden wat dan weer goed is voor de aanwezige kleine fauna.

De maaibeurt is uitgevoerd in juni waarna er vanaf eind juli een begrazing is gestart door zes runderen. Deze runderen waren op het perceel aanwezig tot eind oktober. De werken werden uitgevoerd door een landbouwer.

-*Beheerperceel 3* is dit jaar twee keer gemaaid (half juli en eind oktober) door een landbouwer. Botanisch gezien is dit het mooiste grasland van de drie. Dit perceel was vroeger echter een maïsakker. Toen we het perceel aankochten was het omgevormd naar engels raaigrasland. Het verschijnen van een mooi grasland vanuit een voormalige akker verduidelijkt zeer goed de potenties die er in de vallei van de Mark nog aanwezig zijn voor de natuur.

-*Beheerperceel 5* is het perceel dat we in 2008 nog hebben kunnen verwerven. Het bestaat uit naaldbout (Grove den) op een oude stuifduin. De struiklaag wordt momenteel gedomineerd door exoten (Amerikaanse vogelkers en Pontische Rododendron) die de inheemse struiksoorten verdrukken. In oktober werd reeds een gedeelte van deze exoten bestreden door vrijwilligers.

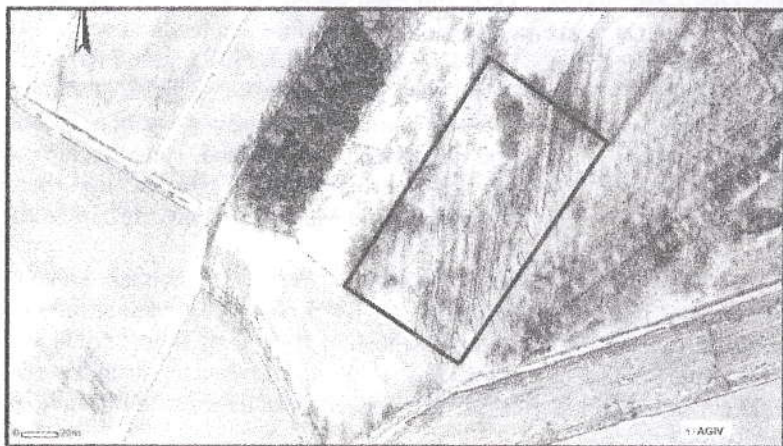
2.4. PATERSWIEL

MAAIBEHEER: De gronden van het Paterswiel zijn om dezelfde redenen als hierboven gemaaid met afvoer van maaisel.

Het grasland is half juli en eind oktober gemaaid. De werken zijn uitgevoerd via een beheerovereenkomst met een landbouwer.

2.5. LANGE BEEMDEN

MAAIBEHEER: Het perceel aan de Lange Beemden wordt één keer per jaar gemaaid. De JNM heeft, naar jaarlijkse gewoonte, deze beheerswerken ook dit jaar weer uitgevoerd. Het perceel moet handmatig gemaaid worden (met bosmaaier en/of motorculteur) en met hooirijven- en vorken afgevoerd worden. Dit perceel kan niet machinaal afgewerkt worden daar er te veel stronken van oude populieren aanwezig zijn. De werken zijn dit jaar begin oktober uitgevoerd.

3. Recreatie en ontsluiting

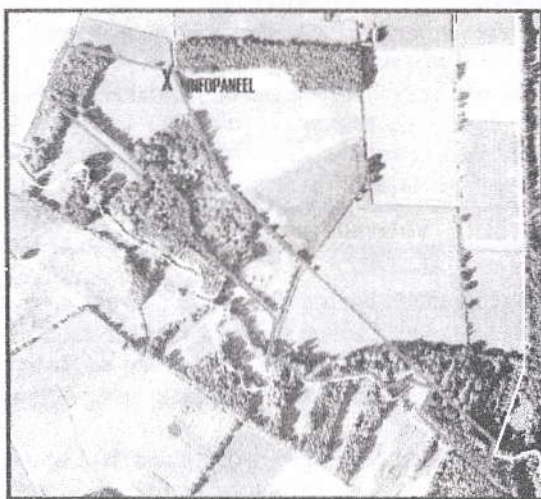
In 2008 werd er beslist dat we onze twee grootste gebieden (Halsche Beemden en Asputten) beter aan het natuurliefhebbende publiek moeten kunnen aanbieden. Het gevolg hiervan is dat we op beide terreinen een wandeltraject aan de mensen willen aanbieden. Aan de Asputten is dit niet mogelijk zonder overleg met andere partners waardoor dit in 2008 niet gerealiseerd is kunnen worden. Aan de Halsche Beemden was er echter geen reden om het gekozen traject niet in de praktijk te brengen.

In het najaar van 2008 is er dan begonnen met de aanleg van deze rondwandeling (lengte is 1 à 2 uur wandelen). Dit voorjaar dienen er enkel nog wat kleine klusjes te gebeuren vooraleer het pad volledig klaar is. De

werken zijn volledig door vrijwilligers uitgevoerd en er is wat hout aangekocht voor de aanleg van een weinig infrastructuur (2 bruggetjes).

We hebben tijdens een vergadering op terrein bekeken welk publiek we willen aantrekken en hoe we het traject gaan promoten. Het gewenste publiek is het echte **natuurminnende** volkje dat niet vies is van natte voeten (want laarzen zullen het ganse jaar aangewezen zijn). De wandeling zal gemarkeerd worden met houten palen met een kleur. In een zijluik van het infopaneel zal de route op kaart aangeduid worden. Verder denken we aan een folder die in ons bezoekerscentrum "de Klapekster" verdeeld kan worden.

Wie niet kan wachten op de markering (dmv palen) om eens te gaan kijken kan gebruik maken van het kaartje.

Nog even dit:

Nog een kleine dankbetuiging naar volgende personen lijkt me wel op zijn plaats:

- Drej Oomen: Conservator van het Paterswiel,
- Stijn Leestmans: Conservator van de Lange beemden en
- Jack Govaerts: Conservator van de Halsche Beemden, Asputten en Franckenberg.

- Flor Verschuieren en de Gemeente Hoogstraten voor de gronden die ze aan ons in huur of in beheer geven.
- **Al de vrijwilligers** die zich ook dit jaar weer volledig belangeloos hebben ingezet in onze (kleine maar belangrijke) natuurpareltjes. Deze vrijwilligers hebben in 2008 ongeveer 30 werkdagen (= 240uur en 5 dagen meer dan in 2007) op terrein gewerkt. Hierbij is het werk aan en de bedeling van de soep zelfs niet meegerekend.
- De landbouwers die onze terreinen mee beheren (met gebruikovereenkomsten).
- Het Agentschap voor Natuur en Bos (Vlaanderen) en Staatsbosbeheer (Nederland) voor de goede samenwerking en...
- Al degenen die achter de schermen nog bezig zijn met beheer.

Zonder bovenstaande mensen kan de werkgroep beheer niet. Zonder hen zouden onze reservaatjes er maar pover bijliggen. Ik ben dan ook blij dat er nog steeds zo veel enthousiasme bestaat rond deze materie.

Beheer is dan ook niet voor niets één van de kerntaken van Natuurpunt!

Bart Hoeymans

Volgende werkmomenten

Op volgende dagen kunnen we nog (niet al te tamme) mensen gebruiken die de handen uit de mouwen willen steken. Noteer alvast in uw agenda:

- **Zaterdag 4 april:** Er zal er gewerkt worden aan de **Halsche Beemden** (raster + afwerken wandelpad). Afspraak om **9.00uur aan het infopaneel**.
- **Zaterdag 9 mei:** Er zal er gewerkt worden aan de **Asputten**. We gaan dan Amerikaanse vogelkers en Pontische Rododendron verwijderen. Afspraak om **9.00uur aan de dienstingang van de Mosten**.

Normaal werken we een halve dag en stoppen we rond de middag. Graag een seintje als je komt helpen. Zo kan ik inschatten hoeveel en welke materialen ik moet voorzien (en voor de mensen van de catering is dat ook handig). Je kan me contacteren op: bart.hoeymans@hotmail.com of 0479/79.93.61.

Bart Hoeymans

Inzameling lege inktpatronen

Lege inktpatronen kan je steeds deponeren in de Klaepster. We krijgen er met Natuurpunt een vergoeding voor.

Plantenwerkgroep Markvallei P.W.G. Nieuws 2009

Al meer dan 10 jaar gaat de P.W.G. op stap in onze regio. Als je eenmaal de kriebels te pakken hebt, laat het je niet meer los. De plantenwereld is zo groot en klein, letterlijk en figuurlijk, maar eens de microbe te pakken, beleef je zoveel meer op de wandelingen. En wat je ook zal merken, iedere maand, soms iedere week, zie je andere soorten. Op natte of op zeer droge gronden, planten groeien overal, maar eens je ze met naam kent, dan geniet je er nog meer van.

Iedereen mag gratis mee gaan, maar denk eraan, het is geen wandeling zoals andere, het gaat zeer traag (alles wordt genoteerd). We gaan bijna nooit over wegen, dus best altijd laarzen aan of zeker bij hebben want er zijn soms zeer natte plaatsen bij. Er wordt natuurlijk ook naar vogels, vlinders, insecten, cultuur en de streek gekeken.

Wat verandert er dit jaar? Vroegere jaren begonnen we altijd rond 20 april. Vanaf dit jaar beginnen we op 7 mei en lopen tot 16 juli omdat de avonden te kort zijn in april. Het zijn zoals altijd donderdagavonden en we komen samen op een bekende plaats voor iedereen. Dit jaar bezoeken we 10 plaatsen waarvan 2 zwarte gaten. Deze laatste gaan door in Rijkervorsel. Wat zijn zwarte gaten? Dit zijn plaatsen waar nog nooit of heel lang geleden planten geïnventariseerd werden.

Verder in het Bietuitje staat onze P.W.G. plantenwandelkalender.

Iedereen die interesse heeft om eens mee te gaan is altijd welkom.

Tot ziens,
De P.W.G. werkgroep
Jack Govaerts

Kalender plantenwerkgroep Markvallei 2009

- 1) 7 MEI LANGE BEEMDEN vertrek 19.00 uur
watermolen(Laarmolen)Hoogstraten.
- 2) 14 MEI ZWARTGAT B5-34-4 vertrek 19.00 uur Kerkplein
Rijkevorsel .
- 3) 28 MEI CASTELREESCHE HEIDE vertrek 19.00 uur kerkplein
Minderhout.
- 4) 4 JUNI ELSAKKER vertrek 19.00 uur kerkplein Meerle.
- 5) 11 JUNI CASTELREESCHE HEIDE vertrek 19.00 uur kerkplein
Minderhout.
- 6) 18JUNI BROEKBOSSEN v/h MOER vertrek 19.00 uur
Klapekster Wortel Kolonie.
- 7) 25 JUNI GROTE MARKMEANDER vertrek 19.00 uur
Vredesboom Meer.
- 8) 2 JULI ZWART GAT B5-34-4 vertrek 19.00 uur kerkplein
Rijkevorsel .
- 9) 9 JULI PAMPA vertrek 19.00 uur Klapekster Wortel Kolonie .
- 10) 16 JULI WEGBERM KLEIN EYSEL vertrek 19.00 uur
Watermolen Meerseldreef

De wandelingen zijn op donderdagavonden en het is best altijd laarzen mee te brengen .

Klimaatwijk Natuurpunt Markvallei

Koploper van de Hoogstraatse Klimaatwijken!

Begin maart werden de tussentijdse resultaten van alle Hoogstraatse Klimaatwijken voorgesteld. In Hoogstraten zijn er in totaal 5 wijken. En al deze wijken samen komen nu reeds tot een besparing van meer dan 8 %! Onze wijk Natuurpunt Markvallei is zelfs de grootste besparing van allemaal aan het halen met een tussentijds resultaat van maar liefst 12,75% verminderd energieverbruik.

Uiteraard willen we iedere natuurpunter aanzetten om ook energie te besparen. Hierbij onze nieuwe tips:

Laders uit het stopcontact.

Verwijder laders uit het stopcontact als de batterij van het toestel geladen is. Een toestel dat geladen is, maar toch aan de lader blijft hangen maakt de batterij lui waardoor deze sneller herladen moet worden. Sommige laders verbruiken ook als ze niet nodig zijn.

Verminder het stand-by verbruik

Stand-by verbruik herken je meestal aan het rode lichtje of het klokje dat steeds blijft branden. In een gemiddeld gezin bedraagt het stand-by verbruik zo'n € 80 tot € 110. Trek daarom de stekker uit bij toestellen die je weinig gebruikt. Gebruik de uitknop i.p.v. de stand-by knop. Als je veel toestellen bij elkaar hebt, kan je een contactdoos met aan/uit schakelaar gebruiken (bv. bij een computer).

Maak je koelkast/vriezer ijsvrij.

Ontdooi je toestel regelmatig. Een dun laagje ijs van 1 mm zorgt al voor een meerverbruik van 10%, 1cm ijs zorgt al snel voor een verbruik dat 4x zo hoog ligt.

Deksel op de pot als je kookt.

Koken met een deksel kan je tot meer dan 30% van je kookenergie doen besparen. Plaats een pot steeds op de best passende verwarmingsplaat.

Cursussen

De volgende cursussen staan gepland waarvan meer info volgt in latere bieteutjes :

Najaar 2009 : cursus sterren

Voorjaar 2010 : cursus geologie

Fototentoonstelling

Nog tot eind mei loopt in ons bezoekerscentrum De Klapekster de fototentoonstelling met macrobeelden.

Begin juni wordt deze vervangen door foto's van onze reservaten. Hierbij richten we ons vooral op landschapsfoto's en dit van zowel de Natuurpunt als ANB reservaten.

Alle foto's kunnen tot ten laatste 15 mei in de allerhoogste resolutie worden doorgezonden naar verschraegen.wim@telenet.be

Lezingen najaar 2009 – voorjaar 2010

De data liggen reeds vast. Moesten er zijn die nu reeds weten of ze een lezing willen geven of iemand kennen die dit wil doen, mag je dit al aan mij doorgeven.

Wim Verschraegen

Info-avond zonneënergie: Zonnen voor meer natuur !

Natuurpunt Markvallei organiseert op **17 april, om 20 uur**, een informatieavond over zonne-energie. In de **Klaepster** (Kolonie 41, in Wortel) licht Natuurpunt het hoe en waarom van deze alternatieve energiebron toe en helpt mensen ook concreet op weg om "Zonnen voor meer natuur!" waar te maken.

"Ik droom van een wereld waarin elke dakpan een zonnepaneel is. Wij Belgen zouden de zonnepaneelsjeiks van de wereld kunnen worden", meldde Nic Balthazar enkele maanden geleden in de pers. En dat vinden wij ook. Natuurpunt Markvallei wil zoveel mogelijk gezinnen aanzetten om over te gaan tot de installatie van zonneboilers en fotovoltaïsche panelen. Natuurpunt werkt hiervoor samen met Linea Trovata SunTec nv. Die biedt de leden van Natuurpunt niet alleen zeer goede prijzen, uitstekende kwaliteit en een perfecte service, maar zal per verkocht paneel ook nog een bedrag vrijmaken dat besteed kan worden aan de aankoop van bedreigde natuur.

Mensen die de natuur aandachtig in de gaten houden, hebben het al een tijdje door : de gevolgen van de klimaatopwarming zijn ook hier te merken. Logisch dus dat ook Natuurpunt als grootste Vlaamse natuurvereniging de strijd aanbindt tegen de klimaatverandering.

Project

Natuurpunt lanceerde begin oktober 2008 het project 'zonnen voor meer natuur'. Het idee is eenvoudig maar ambitieus. Natuurpunt wil haar leden stimuleren om zelf zonnepanelen te plaatsen voor de milieuvriendelijke productie van elektriciteit en warm water. Het doel is om 1001 installaties te realiseren op enkele jaren. Natuurpunt heeft een overeenkomst afgesloten met het bedrijf Linea trovata SunTec NV voor het leveren en plaatsen van zonne-installaties.

Dat bedrijf garandeert onze Natuurpunt-leden :

- een zeer scherpe prijs
- materiaal van topkwaliteit (Europese makelij)

Zonnen voor meer natuur!

Voordelig zonnepanelen
op je dak.

- een zeer goede service (harde garanties, keuring installatie, begeleiding bij aanvraag van subsidies en groenestroomcertificaten en vlotte dienst na verkoop)
- een gift aan Natuurpunt waarmee we de natuur in Vlaanderen kunnen versterken

We lanceren dit project met de slogan : 'Goed voor u, goed voor het milieu en goed voor de natuur'.

Om dit project te promoten bieden we onze afdelingen, in samenwerking met LT SunTec en Natuurpunt Educatie, een volledig uitgewerkt concept voor een informatie-avond over zonnepanelen aan. Zo'n avond kan er in grote lijnen als volgt uitzien :

- Inleiding : Wat is de invloed van de klimaatverandering op de biodiversiteit ? Waarom werkt natuurpunt rond klimaat ? Wat doet Natuurpunt allemaal rond klimaat : Film-avond 'An inconvenient truth' met Margaretha Guidone, realisatie Natuur.huis, aankoop 7 auto's op aardgas, testproject elektrische wagen, cursus 'Ecodriving' voor medewerkers, project zonnepanelen op alle Natuur.gebouwen, enz.
- Wat zijn zonnepanelen en zonneboilers, hoe werken ze, hoe kan je ermee besparen op je energiefactuur, enz.
- Wat kosten dergelijke installaties ? Welke premies, belastingsvoordelen, subsidies, edm bestaan er voor dergelijke installaties ? Hoeveel moet ik investeren, hoe snel is die investering terugverdiend. Enz.
- Hoe zit het Natuurpunt-project 'zonnen voor meer natuur' in elkaar.
- Vragenronde.

Met dergelijke informatie-avonden richten we ons in de eerste plaats op onze eigen leden. Maar uiteraard is de doelgroep ruimer. Je leest het, een aanrader. Tot op 17 april in de Klappekster!

Zondag ¹⁹ 26 april 2009
Workshop Macrofotografie in de Klapekster

Tijdens deze workshop gaan we aan de slag met camera en macrolens om de kleine natuurelementen en details rond de Klapekster in beeld te brengen. Iedereen mag zijn toestel meebrengen.

Permanent zal er ook een powerpoint-presentatie lopen over macrofotografie in de polyvalente ruimte.

Tot eind mei kan je er ook nog de fototentoonstelling met macrobeelden bezichtigen.

Afspraak in de Klapekster tussen 14.00 en 16.00

Verantwoordelijken : Wim Verschraegen en Ingrid Brosens

*Vanaf deze Bieteut starten we met een nieuwe rubriek.
Leo Van Den Heuvel zal ons enkele lang vervlogen wiewaalanekdote(s)
uit de doeken doen.*

Birdwatching naar Texel

Tja, het waren ongedurige tijden.....want we hadden afgesproken om nog ne keer te gaan 'Vogelen' (nu Birdwatching) in Holland (nu Nederland)

What's in the name.....toen noemde het nog 'Vogelen'. We , 'ikke (L. V.d.Heuvel) de Jos (Jos Snijders), de Lu (Ludo Van Beek) en onze beste vriend Jan (Jan Spannenburg) trokken er op uit.

Jos was de goeie ziel, want hij zou met zijnen auto rijden. Dat was direct een uitgemaakte zaak, want Jos was zopas de fiere, trotse, eigenaar geworden van een spiksplinternieuwe wagen (Mazda, met 4 deuren, e.a (opties) (a: staat voor ALLE)

Bij vertrek was de wagen in onberispelijke Showroom-staat, dus ook de 4 deuren !!!!!

Zoals je weet, om op Texel te geraken, moet je 'overzetten', en die 'Overzetter' (boot) die speelde ons héél den dag parten....., en dus niet die Hollanders, uitgezonderd eene!.

Je moet weten dat het parkeren van je wagen op zo'n ferry aan bepaalde eisen is gesteld, waaronder, je wagen moet op slot !!! Jos maakte geen uitzondering en deed nog een inspectie-ronde om de wagenen ja hoor, alle ramen en deuren netjes POTDICHT !..... PRIMA !

Nu konden we eindelijk met een gerust hart bovendeks er eene (of meerdere, want zo'n hollands pintje is precies ne vingerhoed.....waar ze toch geld voor durven vragen!) gaan snoepen, van al dat rijden in landlucht krijgt ne mens dorst.

Ahoy, land in zichtwe zijn er, vlug die lege vingerhoed voor alle zekerheid nog maar eens achterovergekap, en ja hoor, leeg is leeg.

Terug bij de wagen begon de hel van Texel....., Jos was in al zijn haast en zijn dorst vergeten de sleutel van het contactslot te trekken bij het sluiten van de deuren, en aangezien de jos, bij gebrek aan tijd (en goesting), z'n boekse nog niet gelezen had? kon hij ook niet weten dat hij (en wij dus) er nimmer in konden !. Not Lookout, but, LOCKOUT (Automatic LOCK Patented by; Mazda)

Gelukkig was hij de sleutel NIET verloren, want we konden allemaal zien dat hij nog netjes in't contactslot was geparkeerd, juist zoals we hem achtergelaten hadden

Niemand,..... geparkeerd achter de jos z'n wagen, kon van de boot !!!.

Godv.....miljaa....de nondedj.....(nu shit),..... wa na.....

Geen paniek riep een koele bootbeambte, dat maken we hier wekelijks mee. Komen jullie uit Belgie ? Heuja (maar hij moest toch weten dat we er WEKELIJKS niet bij waren'.)

KEES..... riep de beambte (zoals je kunt vermoeden is Kees geene gewone, maar nen echte.....simpeleHollander , met bijberoep van deuropener onder z'n diensturen)

Help jij die mensen hier even. Kees,... dik, lelijk en heu....., en gewapend met nen hééle grote 'tourneevies', plaatste hij zijn 'wapen' tussen de deur en de dakrand van jos zijne oogverblindende, glimmend, gloednieuwe wagen (metallique silver sunshine 007) ZONDER een vod..... of ander beschermomhulsel.

Na een opening gecreëerd te hebben (volgens mijn gedacht, veulste groot), bracht Kees zijn draad, met aan het uiteinde een vervaarlijk krulletje, naar binnen om vervolgens, na aanslag van 't'knoppeke', terug te trekken. Nouw, klaar is KEES, zei Kees.

Kees besepte het gelukkig niet, maar had de chance van z'n leven dat wij ons moesten haasten om de ongedurige reizigers te laten vertrekken van de boot. Ne mens mag er niet aan denken 'moesten we er alleen opgeweest zijn', tja, sprookjes bestaan NIET.

De rest van den dag 'Vogelen'....., en drinken (en soms wat eten), doch heel den dag die nasleep van KEES in onze gedachten. Soms zo erg dat we

riepen, 'Kijk daar....Snip, Tureluur, ...Zilverplevier, ...Groenpootruiter, KEES.....

Gogver.....

In de vroege namiddag maakten we aanstalten om onze terugreis aan te vatten, zodat we niet TE laat zouden thuiskomen, zodat onze thuisblijvers niet onnodig ongerust moesten worden.....

Normaal gezien is er in de herfstperiode geen enkel probleem met de afvaarten van het eiland Texel, in de zomer kan dat wel parten spelen, met de vele toeristen op het eiland.

We stonden geparkeerd in de rij om rond 16.u, Texel te verlaten.

Na al enkele boten te hebben zien vertrekken, en nog altijd netjes in onze rij geparkeerd te staan, gingen we eens informeren waarom er ons zoveel voorstaken en wij nog altijd niet aan de beurt gekomen waren. (onze Belgische nummerplaat konden ze niet lezen, want daar gingen we ieder om beurt dicht voor staan,.....dus dat kon niet de reden zijn van ons oponthoud !)

Nu bleek dat we weeral het ongeluk hadden dat er vele voertuigen (bijna allemaal) waren die ofwel een soort pasje, of een vergunning (inwoners van Texel) hadden, waarbij deze voorrang hadden op de gewone toerist. Daarbij komt nog dat de Vaardiensten in deze perioden niet veelvuldig zijn.

Aangezien wij die dag bij enkele andere toeristen waren, moesten wij WACHTEN.....WACHTEN.....WACHTEN.....tot vervelens toe, en intussen met al dat wachten sloeg ergens een 'Texel's klokje 20.u

Rond 20.u 30 hadden we geluk....., we mochten op de boot.

Na parking van de wagen op de boot, en na zorgvuldig checken en na-checken(X4) van het contactslot van de wagen, gingen we nog enkele 'Vingerhoeds' drinken.

Gedurende de terugreis werd het natuurlijk maar later en later en toen was er nog geen sprake van GSM

Rond 24.u arriveerden we terug in Minderhout, en moesten we onze thuisblijvers overtuigen van onze ONBEWUSTE late thuiskomst!!!!.

Daar was..... met onze reputatie (steeds verkeerdelijk begrepen!!!), geen beginnen aan, dus tegenover ons verhaal stonden ze ook al zéér sceptisch, doch alcohol konden ze niet geroken hebben, want van waar moest die dan tenslotte gekomen zijn, toch niet van een paar vinge.....zeker.

*Beste groeten,
Leo Van Den Heuvel*

vrienden van de natuur

VOGELS

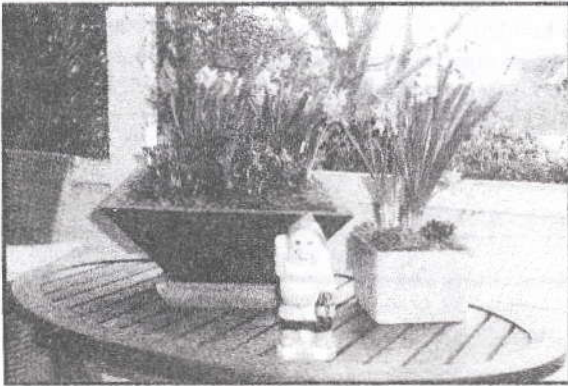
Wiekelwakke vlindervleugels
Grijs of terracottakleurig
Hemelsblauw of bleek als schelpen
Fladderen om bloemenkelken.
Naast een glad en zwart stuk marmer
Rusten door de zon verwarmde
Kopergroene hagedissen.
Soms ziet men een adder glippen
Fraai maar kwalijk om zijn beten
Zigzagzigzag gaan zijn strepen.
't Sieraad dat de bomen dragen
zijn hun ambergele blaren
en te midden van dit lover
zitten geelgeveerde vogels.
Laten hier hun klanken dwalen
Tureluren dromend samen.

Jan Hanlo

Choufke

Op een koude zondag in januari kwamen we na een mooie wandeling thuis en zagen een klein gedrochtje op onze voedertafel staan. We wisten hoe laat het was, we hadden er een kostganger bij! Gelukkig viel hij niet al te duur uit, want hij at al mee met de vogels op de voedertafel.

Blijkbaar zijn kabouters vegetariërs die leven van noten, zaden, vruchten en wortels. Een biefstuk of een stukje zalm was niet aan hem besteed anders had hij direct zijn boeltje kunnen pakken en verhuizen! Kabouters zouden ook bang moeten zijn van katachtigen. Onze twee poezen lusten blijkbaar geen kabouters, integendeel, het was liefde op het eerste zicht zoals op de foto's te zien.

Aangezien het lente begint te worden, begint het bij Choufke blijkbaar ook te kriebelen en snakt hij naar een lief. We zijn al op zoek geweest voor hem maar hebben de ware nog niet gevonden. Hij had wel belangstelling voor Stien, één van onze poezen maar dat viel wat tegen. Stien was wat te dominant voor hem. Hij is nu dringend op zoek naar een andere stek, waar hij zich kan settelen en een lief kan vinden. Mochten we er zelf nog één vinden voor hem, dan laten we dit zeker weten en kan hij eventueel aan kleine kabouterkens beginnen in zijn nieuwe thuis.

Wordt vervolgd.
Groetjes,

Hilde en Bruno

Grondige kuis De Klappekster

De grondige kuis in de Klappekster is op donderdag 21 april vanaf 09.00.

Wie heeft er tijd om te komen helpen ?

Gelieve te laten weten wie er komt via Maj
woningenmartens@hotmail.com

Grensploetertocht

Zoals reeds in het vorige bleteutje vermeld, willen we over 3 jaren gedurende een weekend de grens van groot Hoogstraten afgewandeld hebben waarbij we zoveel mogelijk de grens volgen en verschillende natuurgebiedjes willen bezoeken.

De eerste tocht start op 22 augustus 2009 aan de grot van Meersel-Dreef om zo via de Elsacker, Goudberg, Bleke Heide, Oosteneind, Bollekens, Gouverneursbossen in de Halsche-Beemden aan te komen waar we een overnachting zoeken (mogelijk met tent aan de Halsche-Beemden ?). De volgende dag gaat de wandeling langs het Merkske richting Minderhout dorp om daarna de Mark te volgen en verder te gaan langs de grens naar Wortel-Kolonie om zondags aan de komen aan de Klapster waar we van de eerste ploetertocht kunnen bekomen met een frisse ...

Omdat alle grote tochten (denken we maar aan de kruistochten) een vlag met een symbool bij zich hadden, gaan wij niet onder doen en zullen we met de vlag van een kraaienpoot deze tocht aanvangen. Waarom een kraaienpoot ?

Wikipedia leert ons :

Een **voetangel**, tegenwoordig vaak **kraaienpoot** genoemd, is een wapen met vier of meer punten waarvan er altijd een naar boven staat. Als de punten met lijnen verbonden worden ontstaat een tetraëder. De benaming **kraaienpoot** is te danken aan de gelijkenis van het wapen met de vogelpoot.

Een voetangel is oorspronkelijk bedoeld om de opmars van vijandelijke infanterie of cavalerie (zij het paarden, olifanten of kamelen) te vertragen door een wond in de voet of poot toe te brengen. Tegenwoordig wordt de kraaienpoot meer gebruikt als wapen tegen voertuigen, de scherpe punt dient dan om de banden lek te steken.

De voetangel wordt voor het eerst beschreven door Romeinse historici. Zo zou volgens Quintus Curtius (*Historiae Alexandri Magni*, boek IV.13.36) de voetangel, door de Romeinen tribulus of murex ferreus genoemd, al in de Slag bij Gaugamela in 331 v. Chr. door Alexander de Grote zijn gebruikt. De latere schrijver Vegetius geeft in zijn *De Re Militari* (boek 3.XXIV) voorschriften over het gebruik van de voetangel.

Bij ons in de grensstreek werden kraaienpoten niet voor Meerlese Kamelen of Wortelse Olifanten gebruikt maar wel door de smokkelaars om tijdens achtervolgingen de Douaniers een platte band te bezorgen en zo te ontsnappen. Vandaar dat we dit een uitstekend symbool vonden voor onze grensploetertocht. Ondertussen heeft Gie ook al zo'n Kraaienpoot laten namaken.

Graag hadden we reeds vernomen wie wil meegaan. Je kan je opgeven via verschraegen.wim@telenet.be

De laatste praktische info zal in het volgende bieteutje verschijnen.

*Gie Segers
Wim Verschraegen*

Adverteerders Bieteut gevraagd

Diegene die willen adverteren in de bieteut kunnen contact opnemen met Drej Oomen voor meer informatie (drej.oomen@pandora.be)

Uit de Oude Doos

In 1948 verscheen bij "De Nederlandsche Boekhandel" het boek "Broedvogels in de Kempen" van Frans Segers stichter van "De Wielewaal". Hij beschrijft hierin 124 broedvogels uit onze streek, ruim doorspekt met mooie anekdotes. Het was het resultaat van 30 jaar onverdroten werken en speuren in de wilde natuur, om het met zijn eigen woorden te zeggen.

Hieronder vind je een vierde stukje terug over een, toenmalige, broedvogel uit onze streek. De naam werd in de tekst vervangen door ??? . We willen er immers een kleine wedstrijd aan verbinden. Indien je een vermoeden hebt over welke vogel het gaat, mag je de naam doormailen naar volgend mailadres: bart.karolien@scarlet.be **vóór 30 april met vermelding van je naam en adres**. Uit de juiste inzendingen zal een gelukkige winnaar getrokken worden die een consumptie naar keuze mag nuttigen in De Klapekster!!!

De vorige "Uit de oude doos" ging over een roofvogel die nog steeds terug te vinden is in onze streek: de boomvalk. Gelukkige winnaar is Ria Van Aelst. Zij mag in de Klapekster een gratis drankje komen nuttigen.

Sinds jaren broedt de ??? in het Ter Rivierenhof, te Deurne-Antwerpen, maar in 1944 is hij hogerop getrokken en heeft te Bouwel gebroed. In "De Wielewaal", 1944, vindt gij van de hand van den heer Jos Cuypers een omstandige beschrijving van het broedgeval.

In den winter van 1943 – 44 hadden wij trouwens reeds aan sommige voortekens een mogelijke uitbreiding van het broedterrein vermoed. Op 21 November 1943, immers kregen wij te Turnhout, op dorre takken van hoge eiken den ??? te zien. Den volgenden dag ben ik weer gaan kijken en nogmaals mocht ik een uur lang van zijn aanwezigheid genieten. De eersten dag was hij alleen, maar 's anderendaags schoof hij luid roependover de dorre takken in gezelschap van boomkruiper, kool-, pimpel-, zwartkopmees en goudhaantjes. Op 15 December van hetzelfde jaar was er een ??? te zien, samen met een groote bonte specht en bovengenoemde gasten, op het landgoed van notaris Boone, langs den straatweg op Merksplas. Op 18 en 20 December zagen wij, de heer Jos

Cuypers, voorzitter der Wielewaalafdeeling Herentals, en ik, twee exemplaren op Boone's bleek.

De ??? is een holbewoner en als hij een hol uitkiest waarvan de opening te breed is, zullen mannetje en wijfje slijk aandragen om het vlieggat zoo nauw te maken, dat alleen de eigenaars er door kunnen. Dit metselwerk is zeer stevig en kan moeilijk met de hand losgebroken worden.

Het nestje van den ??? te Bouwel zat in het gat van een tak verborgen. In het Ter Rivierenhof heb ik verscheidene jaren hetzelfde kunnen waarnemen. Doch ik trof hen ook aan in een holte, die rechtstreeks in den boom was aangebracht; er zijn zelfs nesten gevonden in nestkasten en muurspleten.

Het gebruikte materiaal is vrij eigenaardig: het bestaat uit honderden schorsschilfertjes, die in de holte gedragen worden. Hoe wonderbaar toch iedere vogel zijn nest weet op te bouwen! Denk maar even aan de specht, die haar nestholte hakt en de eieren op de naakte bodem legt!

Op die laag schorsdeeltjes legt de ??? zijn eieren. Hun aantal is zeer wisselvallig en kan varieren van 4 tot 12; gewoonlijk echter zijn er 8. Zij zijn wit en licht bespikkeld met bruine en paarse vlekjes.

Na het laatste eitje broedt het wijfje 14 à 15 dagen; de jongen worden daarna door de twee oudjes verzorgd. Het voedsel wordt in den snavel aangebracht.

Het grootbrengen der jongen duurt, vergeleken met dat bij andere zangvogels, zeer lang; zij blijven ruim drie weken in het nest.

Op 16 Mei 1944 zat ik een paar uren bij het nest te Bouwel. Alle tien minuten kwam het mannetje voedsel aanbrengen voor het wijfje, en toen de broedster verzadigd was, bleef het mannetje in de buurt toilet maken of wachten, tot het weer voor de een of andere huishoudelijke taak zou geroepen worden.

Bart Royens

**WELKOM in het bezoekerscentrum
DE KLAPEKSTER**

**Elke zondag open
vanaf 13 uur**

Verenigingslokaal Natuurpunt Markvallei en

JNM Markvallei

Drankgelegenheid/terras

Jan Spangenburgmuseum

bezoekersruimte

tentoonstellingen

cursussen

lezingen

vergaderingen

Contact

Voorzitter : Dreij Oomen - 03/315.02.45
De Klapekster : Koen Verschueren - 03/314.24.15

**"Love 2 heal"
Greeve**

Paul Van Huffel — Chantal

*Paranormaal genezers voor
mens en dier*

Gemeentestraat 17
2322 Minderhout
Tel. : 0475/66.92.77 Paul
Tel. : 0475/94.96.24 Chantal
Email : info@love2heal.be
animalhealing@love4animals.be

www.love4animals.be
www.love2heal.be

*Er is weinig dat mensen onderscheidt
van alle andere levende wezens,
We voelen allemaal pijn, we voelen allemaal vreugde.
We hebben allemaal een diep verlangen
om te leven en om vrij te leven,
en we delen allemaal samen deze planeet.*

(citaat uit het boek Zielekind geschreven door Chantal Greeve)

Broer

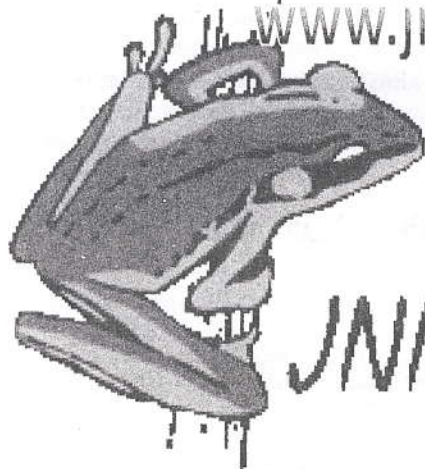
Ginds wordt mijn broer
begraven. Hij en ik, wij
zijn daar niet.
Een vogel fluit oneerlijk
mooi. Ik pluk een bloem
niet voor zijn graf
maar voor zijn kamer
voorgoed onaf.
Mijn handen zijn me vreemd.
Jammer dat een bloem
niet praat. Dood gaat ze ook.
'Verslensen'
zegt het woordenboek.
Alsof ik nieuwe woorden zoek
vol minder pijn.

Ed Franck

Piniteut.

www.jnm.be/markvallei

JNM

KAMP

Hoi Iedereen,

Bij deze weer een pinitteutje met een artikel over Oprollers en ook een klein quizje.

Dit jaar gaan we op **kamp** naar “De kluis” in Sint-Joris-Weert dat is gelegen in de **provincie Vlaams – Brabant.**

Het kamp van donderdag 16 juli tot 21 juli voor de piepers en tot 26 juli voor de ini's.

Hopelijk kunnen jullie er weer allemaal van de partij zijn!

Nog niet overtuigend?

Op volgende pagina enkele sfeerbeelden van het vorige kamp.

Meer informatie volgt nog.

De leiding.

Enkele foto's van het kamp van vorig jaar.

De oproller

(glomeris marginata)

Wat bezielt een mens om uren aan een stuk te praten over een beestje van 2cm grootte? Hoe kun je, midden in de nacht, terwijl je bij een kruis op een torenhoge rots zit te wildkamperen, je broodnodige nachtrust afstaan om te kunnen knikkeren met deze beestjes? Waarom zou je zulke beestjes in hemelsnaam op je afdelings T-shirt hebben willen staan? Heel simpel: oprollers zijn gewoon hilarisch!!!

Waarom is de oproller geen familie van (oprol)pissebed? De glomeris marginata de miljoenpoten(diplopoda) terwijl de behoren tot de kreeftachtigen. Hoewel behoren tot de hogere klassen der

duizendpoten(myriapoda) kan je de diplopodae makkelijk onderscheiden doordat ze twee pootjes per segment hebben. Een oproller is zwart glanzend van kleur. In zijn beginstadia zijn de segmenten vaak rood omrand. Deze randen gaan weg naarmate ze ouder worden. Soms heeft een imago(volledig ontwikkeld insect) deze rode randen nog steeds, deze oprollers worden dan *Glomeris marginata forma perplexa* genoemd.

de
behoort tot
pissebedden
ze allebei

Waar vind je deze bolle beestjes? Oprollers komen vrij algemeen voor in België en Nederland. Hoewel ze vaak gevonden worden in tuinen leven ze het liefst in bossen met een dikke strooisellaag. Doordat ze niet kunnen graven zijn ze meestal te vinden op de bodem of onder objecten. Deze beestjes eten

vooral dode plantenresten en zetten deze om naar humus.

Hoewel deze ronde rakkers zeer aandoenlijk zijn hebben ze toch een aantal vijanden. Zoals de pad, de spreeuw en de roodwitte celspin. Deze laatstgenoemde is een typische pissebedden jager, die geen onderscheid maakt tussen pissebedden en oprollers. Hij wordt vaak gevonden op plaatsen waar ook veel prooien te vinden zijn. Om zich te

verdedigen rolt de oproller zich op en scheidt een blauwzuur bevattende afweerstof af.

Quiz.

Verbind volgende dieren met hun naam:

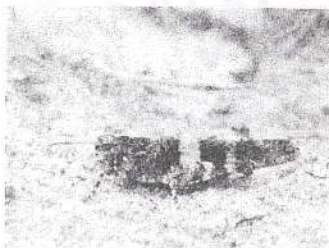
+ Zaagsprinkhaan

+ Boerenwaluw

+ Buizerd

+Blauwvleugelsprinkhaan

www.jnm.be/markvallei

CONTACTGEGEVENS ANDERE VERENIGINGEN

JNM MARKVALLEI Arnold Wittenberg Gestelsestraat 22 2321 Meer ☎ 03 315 00 17 arnoldwittenberg@gmail.com	VELT NOORDERKEMPEN Jan Horsten Grote Plaats 33 2323 Wortel ☎ 03 314 22 55	VMPA HOOGSTRATEN Jack Govaerts Donckstraat 12 2321 Meer ☎ 03 315 71 85 jack.govaerts1@telenet.be
--	--	---

CONSERVATORS NATUURGEBIEDEN

HALSCHE BEEMDEN (MIND.) ASCHPUTTEN (MEER) FRANKENBERG (MEER) Jack Govaerts Donckstraat 12 - 2321 Meer ☎ 03 315 71 85 jack.govaerts1@telenet.be	PATERSWIEL (MRS-DR.) Drej Oomen zie hoger LANGE BEEMDEN (HOOGS.) Stijn Leestmans zie hoger
--	---

CONTACTPERSONEN WERKGROEPEN NATUURSTUDIE

VOGELWERKGROEP Stijn Leestmans zie hoger	PLANTENWERKGROEP Jack Govaerts zie hoger
WERKGROEP ONGEWERVELDEN Bart Hoeymans zie hoger	AMFIBIEËN-, REPTIELEN- EN VISSENWERKGROEP Bart Hoeymans zie hoger
ZOOGDIERENWERKGROEP Dimitri Van Pelt Moerstraat 48 - 2320 Hoogstraten ☎ 0476 90 72 49 dimitri.vanpelt@ua.ac.be	WERKGROEP NATUURFOTOGRAFIE Wim Verschraegen zie hoger

WEBSITES NATUURWERKGROEP MARKVALLEI

Website Natuurpunt Markvallei:	www.natuurpunt.be/markvallei
Website JNM Markvallei:	www.jnm.be/markvallei
Foto's activiteiten NP Markvallei:	http://activiteitenmarkvallei.spaces.live.com
Foto's werken De Klapekster:	http://natuurhuis.spaces.live.com
Foto's Reservaten in de Markvallei:	http://natuurgebiedenmarkvallei.spaces.live.com

STEUN ONS

RESERVATENFONDS 523-0453829-41
--